

PARAULES DE BENVINGUDA A LA NOVA DOCTORA HONORIS CAUSA, BETTINA KADNER

Benvolguda Dra. Bettina Kadner,
Sr. President del Consell Social,
Sra. Secretària General de la URV,
Sra. Directora del CESDA i padrina,
Representants polítics i de la societat civil,
Col·legues d'altres universitats,
Membres de la comunitat universitària i, especialment, estudiants del
CESDA,
Senyores i senyors,

Benvingudes i benvinguts a la Rovira i Virgili, la vostra universitat. Avui és un dia molt especial per a la nostra institució. Avui investim un nou doctor honoris causa, una nova doctora honoris causa, per ser més precisos.

En una cerimònia que ja hem repetit en quaranta-quatre ocasions a la Universitat Rovira i Virgili, és la sisena vegada que aquest guardó, la màxima distinció que pot atorgar una universitat, recau en una dona. I és per això, i per altres motius que aniré comentant més endavant, que afirmo que avui és un dia molt especial per a la nostra institució.

Si només sis de quaranta-quatre són doctores honoris causa (una xifra que representa el 13,6 per cent), és evident que ens queda un llarg camí per recórrer pel que fa a la perspectiva de gènere en la designació i investidura de doctors honoris causa. I estaran d'acord amb mi que no serà perquè no hi hagi dones que han estat o són autèntiques celebritats o referents en els diferents àmbits del coneixement.

Però, tal com va deixar escrit el poeta Antonio Machado, "Caminante no hay camino, se hace camino al andar". I aquest camí, que pretén

ser el full de ruta que ens permeti anar equilibrant la balança entre doctores i doctors honoris causa, ja l'hem començat a caminar. I esperem que mai més no hàgim de tornar enrere.

Feta aquesta introducció, vull aprofitar l'avinentesa per agrair a la directora del Centre d'Estudis Superiors de l'Aviació (CESDA), Cristina Casamitjana, la proposta que ens va fer arribar, fa uns mesos, per tal que valoréssim la possibilitat de lliurar aquesta distinció a Bettina Kadner, la primera dona que va pilotar un avió comercial a Espanya i una de les primeres d'Europa. També vull felicitar-la per la presentació que ens acaba de fer de la doctora Kadner, una *laudatio* absolutament diferent, innovadora, original i emotiva alhora. Moltes felicitats, copilot Cristina!

Després d'aquest agraïment i felicitació, passo a parlar de la doctoranda. Les diferents entrevistes i reportatges que he llegit aquests dies previs a l'acte que celebrem avui han permès fer-me una idea, crec que aproximada, d'on ve la passió de Bettina Kadner per volar. La seva mare, l'Ute, explicava fa vint anys al diari *El País* que a la Bettina sempre l'havien fascinat els avions, i que sent només una nena li encantava fer aeromodelisme i penjar, al sostre de l'habitació, les maquetes d'avions que ella mateixa construïa.

Per això, quan amb només dotze anys va començar a acompanyar assíduament la seva mare a l'aeroport de Getafe per comprovar com funcionaven els equips de senyalització per a pistes d'aterratge que havia importat del seu país natal, Alemanya, el cercle es va començar a tancar. Qui sap si en una d'aquestes visites la Bettina va decidir compartir amb la mare el seu gran somni: "Mare, vull ser pilot."

Les reticències i pors inicials de la família, pel respecte que suposa dedicar-se professionalment a volar, van ser —imagino— molt més

fàcils de vèncer que les que devia posar el Ministeri de l'Aire i les circumstàncies del moment. A final dels anys seixanta i principi dels setanta determinades professions estaven vetades o eren de difícil accés per a les dones. La determinació de la Bettina, mostrant la mateixa tenacitat de què han fet gala moltes altres dones al llarg de la història en els àmbits respectius, per intentar que es fes realitat allò que les omplia professionalment, per més difícil o impossible que semblés, va ser clau perquè es modifiquessin la llei i el reglament que impedièn que les dones poguessin pilotar avions comercials. Alhora, amb la seva determinació, la Bettina va obrir les portes a moltes altres dones per tal que poguessin complir els seus somnis.

Avui, el que volem honorar amb aquesta distinció és aquesta tenacitat, aquesta perseverança, aquesta carrera d'obstacles que la Bettina i moltes altres dones han hagut d'anar superant al llarg de la història per veure complerts els seus somnis. Dones excepcionals i valentes que, sabent les dificultats que hi ha per aconseguir un determinat objectiu, sent dones en un món d'homes, saben trobar la manera de saltar les barreres i obrir aquest camí que evocava Antonio Machado per tal d'anar-hi sumant altres dones.

La Bettina Kadner va confessar fa vint anys, en aquella mateixa entrevista a què abans m'he referit: "Mai no em cansaré de volar i de contemplar la terra des del cel. Quan m'enlairo deixo tots els problemes a baix. Volar és alliberar-se". Avui jo hi afegiria que, amb el seu exemple, la seva trajectòria i la seva tenacitat, la Bettina, segurament sense saber-ho ni pretendre-ho, ha ajudat que moltes altres dones seguissin el seu mateix camí.

El nom de la Bettina Kadner fa anys que es va afegir als de María de la Salud Bernaldo Quirós, Pepa Colomer, África Llamas, Dolors Vives o

Raimunda Elías, entre d'altres, pioneres totes elles de l'aviació a Espanya.

L'últim vol professional de la Bettina Kadner va ser el 28 de novembre de 2006. Enrere quedaven més de 24.000 hores de vol i 12,5 milions de quilòmetres recorreguts.

La Bettina Kadner va ser també una de les impulsores del COPAC, el Col·legi Oficial de Pilots d'Aviació Comercial, l'any 1998. El nexa d'unió amb la nostra institució, que des del primer moment va apostar per la creació dels estudis reglats d'aviació, és a través del CESDA, centre adscrit a la URV i creat l'any 2001, del qual la Bettina també és una de les fundadores. Avui ella, en reconeixement de la seva tasca, s'incorpora també a la Universitat Rovira i Virgili com a doctora honoris causa, i s'afegeix així al reduït grup de doctores format per la periodista Rosa Maria Calaf, que va ser investida l'any 2008; l'astrònoma Margaret Geller, l'any 2009; la infermera Jean Watson, el 2010; l'escriptora Gayatri Chakravorty, el 2011, i la historiadora Mary Nash, que va rebre aquest mateix reconeixement l'any passat.

Permetin-me que acabi aquest parlament esmentant *El Petit Príncep*, un dels llibres de referència dels pilots, escrit per un pilot, Antoine de Saint-Exupéry, i que també s'ha convertit en una de les obres més traduïdes i llegides de la literatura universal. Els personatges del cèlebre conte, com molts de vostès recordaran, són el Petit Príncep (que representa el nen o la nena que tots portem a dins), la guineu (que és qui ensenya al Petit Príncep el valor de l'amistat), el xai, l'elefant dins d'una boa, l'astrònom, els baobabs, la serp, el rei, el bevedor, l'home de negocis, el fanaler, el geògraf, el vanitós... i el pilot. Tots aquests personatges representen una profunda reflexió sobre la vida, la societat i l'amor. El pilot és el narrador de la història d'*El Petit*

Príncep i el personatge que destaca la importància de treballar amb constància per aconseguir els nostres somnis.

Doncs bé, buscant un paral·lelisme amb la cèlebre obra de Saint-Exupéry, la Bettina Kadner és la nostra pilot que amb el seu exemple vital ens ha ensenyat com perseverar fins a aconseguir que els somnis es compleixin.

Moltes gràcies per la seva atenció.